

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กรณีศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานพักฟื้น
คนชราในบริบทของเศรษฐกิจของสังคมไทยเพื่อใช้เป็นแนวทาง
ในการออกแบบทางสถาปัตยกรรมภายใน

นักศึกษา

นางสาวกาญจนา ไช้อวด

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.นพดล สหชัยเสรี

ระดับการศึกษา

สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา

สถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.

2540

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ความรู้สึกต่าง ๆ ในการอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมกายภาพของคนชรา เพื่อให้ได้ข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการออกแบบ พื้นที่ , สภาพแวดล้อมกายภาพ , และ ความปลอดภัยที่เหมาะสมของการออกแบบสถานพักฟื้นคนชราในสังคมไทย การศึกษาแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาทฤษฎีเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง และการสังเกตการณ์เบื้องต้น เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรและการออกแบบวิธีการวิจัยที่เหมาะสม ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการประเมินผลหลังการอยู่อาศัยของคนชรา ในกรณีศึกษาที่มีลักษณะการบริการที่แตกต่างกัน 3 แห่ง เพื่อให้ได้ความหลากหลายและความเหมาะสมมากที่สุด โดยเลือกตัวอย่างจากกรอบของโครงการทั้งหมดที่มีอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑล จากการดำเนินการของส่วนรัฐบาล , มูลนิธิ และภาคเอกชน สำหรับกรณีศึกษาที่เลือกในครั้งนี้ จากการดำเนินการของรัฐบาล ได้แก่ สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค ของมูลนิธิ ได้แก่ มูลนิธิมิตรภาพสงเคราะห์ (บ้านคนชราหญิง) และการดำเนินการของเอกชน ได้แก่ โรงพยาบาลกล้วยน้ำไท 2 เข้าไปศึกษาด้วยวิธีการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ โดยมีแบบร่าง

ในขั้นตอนที่ 3 นั้น เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปเป็นเกณฑ์ในการออกแบบ โดยใช้โปรแกรม SPSS เป็นเครื่องมือในการหาค่าสถิติ , ความสัมพันธ์ของตัวแปร และการเปรียบเทียบความเหมาะสมด้วยแบบสังเกตการณ์ จากการศึกษาสามารถสรุปกฎเกณฑ์ในการออกแบบได้ ดังนี้

ในการศึกษาพบว่าคนชราต้องการความเป็นสัดส่วน และความรู้สึกส่วนตัวของการครอบครองพื้นที่ ที่เว้นระยะห่างจากผู้อื่นชัดเจน อีกทั้งคนชรามีความพึงพอใจ ในการแบ่งพื้นที่ของการอาศัยร่วมกันด้วยการกั้นหรือแบ่งพื้นที่ ด้วยผนังมากกว่าการแบ่งพื้นที่ด้วยเฟอร์นิเจอร์หรือทรัพย์สินส่วนตัว นอกจากนี้ยังพบอีกว่าการจำกัดพื้นที่หรือความไม่ชัดเจนของพื้นที่ส่วนตัว ทำให้คนชรามีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกัน

ส่วนในประเด็นอื่น ๆ พบว่าคนชรามีความพึงพอใจ ในองค์ประกอบของพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อความสะดวกสบายนอกเหนือจากส่วนพื้นที่นอน ได้แก่ ส่วนรับประทานอาหาร , ส่วนห้องน้ำส่วนพื้นที่พักผ่อน และส่วนการดูแลของเจ้าหน้าที่ นอกเหนือจากนี้ คนชราต้องการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัย ได้แก่ แสงสว่างที่พอเพียง , อากาศที่บริสุทธิ์เย็นสบาย และห่างไกลจากการรบกวนของเสียงต่าง ๆ รวมทั้งคนชราต้องการความปลอดภัยของร่างกายต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในอาคาร เช่น ภายในห้องน้ำ , ห้องอาหาร , ทางเดิน , ห้องนอน และความปลอดภัยด้วยการดูแลหรือรักษาพยาบาลจากเจ้าหน้าที่

อาจกล่าวได้ว่า เกณฑ์ในการออกแบบพื้นที่ต้องคำนึงถึงสภาพร่างกาย ความต้องการ,ความรู้สึก อันส่งผลถึงความมั่นคงและความรู้สึกปลอดภัยในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของสถานพักฟื้นคนชรา

ขั้นตอนสุดท้าย เป็นการทดลองเอาเกณฑ์ที่ได้มานำเสนอเป็นต้นแบบสำหรับ การออกแบบสถานพักฟื้นคนชราในบริบทของไทย โดยกำหนดเขตเฉพาะกรุงเทพและปริมณฑล